

Таким чином, діджиталізація – це напрямок розвитку, який фактично є обов'язковим для більшості організацій. Він допомагає зміцнити зв'язки між адміністрацією, викладачами та студентами і сприяє кращому використанню наявних ресурсів. Але процес подекуди сам по собі є викликом, адже він не тільки полягає у впровадженні технологічних рішень, а вимагає від користувачів і організацій, щоб вони змінили світогляд (Варжанський Ілля).

Висновки. Таким чином, стрімке розповсюдження «цифрових» технологій робить цифрові компетенції громадян ключовими серед інших навичок. Так, «цифровізація» та багатоплатформність у даний час є головними трендами на загальному ринку праці. Іншими словами, вміння працювати із «цифровими» технологіями поступово стає постійним та необхідним для більшості спеціалізацій.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у можливостях персоналізації контенту та залученні учасників освітнього процесу до практичного упровадження у професійному житті.

Список використаної літератури:

1. Жерновникова О. А. Діджиталізація в освіті. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 10 квітня 2018 р.). Х., 2018. С. 88-90.

2. Вайскоппель Ангела 5 трендів вищої освіти у Європі. URL : http://gohigher.org/5_trendiv_vyshchoi_osvity_u_eyevropi

3. Варжанський Ілля. Виклики діджиталізації для закладів вищої освіти URL : <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/201149>

ОСОБЛИВОСТІ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ

УДК 159.96

Загниборода Наталія Василівна,

*студентка спеціальності 053 «Психологія»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Протягом останніх десятиліть значно погіршилось як соматичне, так і психічне здоров'я дітей. Особливу тривогу викликає значне зростання числа дітей з затримкою психічного розвитку (ЗПР), яка проявляється уже у дошкільному віці. Згідно зі статистичними даними МОЗ затримка психічного розвитку становить

майже половину всіх психічних захворювань дітей та підлітків. Крім того, дана категорія складає більшу частину дітей з особливими освітніми потребами, які перебувають на інклюзивному навчанні. Тож проблема розвитку пізнавальної сфери дітей із затримкою психічного розвитку в умовах інклюзії потребує додаткового вивчення.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з теми. Вивченням цієї проблеми займалися такі науковці як: Н. Ю. Борякова, Т. В. Єгорова, Г. Н. Єфремова, В. І. Лубовський, А. Г. Обухівська, Н. Г. Піддубна, Т. В. Сак та ін. Вчені зробили висновок, що пізнавальна сфера дітей з ЗПР характеризується певними особливостями.

Мета наукової публікації. Визначення особливостей пізнавальної сфери дітей старшого дошкільного віку з затримкою психічного розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогоднішні знання про затримку психічного розвитку дають змогу розглядати її як межовий стан психічного розвитку. Йому властиві розлади інтелектуальної та емоційної сфери. Як показав аналіз наукових досліджень, пізнавальна сфера дітей із затримкою психічного розвитку характеризується певними особливостями. А саме: зниженням пам'яті, розумової працездатності, уваги, сприймання та мовлення.

Так у дітей даної категорії спостерігається значне зниження пізнавальної активності, такі діти майже не ставлять запитань. При аналізі предмета чи явища такі діти виділяють поверхові якості з неточністю та повнотою. Вони мають знижені здібності до творчого створення образів. Діти з затримкою психічного розвитку можуть групувати предмети за родовою приналежністю, але не можуть назвати групу предметів одним словом. Також спостерігається не сформованість таких розумових операцій як синтез, аналіз, узагальнення, порівняння. Дітям цієї категорії важко об'єднати частини в ціле і, навпаки, виділити частину з цілого.

Для дітей із затримкою психічного розвитку характерна нестійкість уваги, обмежений обсяг уваги, коли дитина сприймає окремі частини інформації. Діти під час занять часто відволікаються, важко переключаються з одного завдання на інше. Порушення уваги призводить до рухової розгальмованості, вони не можуть планувати і виконувати складні рухові програми. Спостерігається також недостатня концентрація уваги (Маркулян, І., 2011).

Науковці відзначають зниження продуктивності запам'ятовування, перевагу наочної пам'яті над словесною, недостатню пізнавальну активність при запам'ятовуванні, недостатній об'єм та точність запам'ятовування, переважання механічного запам'ятовування над

словесно-логічним. У результаті дослідження О.В.Заширіна визначила низьку швидкість запам'ятовування у дітей, швидку втрату інформації, недостатнє вміння застосовувати спеціальні прийоми запам'ятовування, низьку спроможність словесної пам'яті. Багатьом дітям з ЗПР властиві дефекти звуковимови, недостатність фонематичного сприйняття. Порушення мови входить в структуру дефекту. Мова розвивається з запізненням від вікової норми. Виділяють загальне недорозвинення мови, при якому порушено формування всіх компонентів мовленнєвої системи: фонетичної та лексико-граматичної (Кондратьєва, С.Ю.,2011).

Сприймання дітей дошкільного віку з затримкою психічного розвитку характеризується меншим об'ємом, на відміну від нормотипових дітей. Сприймання уповільнене та звужене, порушене встановлення відмінностей та подібностей сприйнятих об'єктів, також притаманна недостатня вибірковість сприйняття об'єктів та явищ.

Дошкільники даної категорії мають надмірне відволікання на різні сенсорні подразники, особливо слухові. Діти не акцентують увагу на деталях, їм важко їх помітити; не можуть пояснити значення цих деталей, адже вони є малозрозумілими для дітей із затримкою психічного розвитку, при цьому їх висловлювання потрібно завжди стимулювати. Таким дітям важко зрозуміти значення слів, які позначають просторові відношення між предметами. Вони не осмислюють розташування фігур у просторі, взаємовідношення між ними, розташування у просторі власного тіла.

Опанування різноманітними навичками у дітей із затримкою психічного розвитку відбувається повільніше. Вони швидко втомлюються під час засвоєння нової навички. Щоб навчитись виконувати певні дії, таким дітям потрібно більше часу і допомога. Якщо дитина не отримує своєчасної психолого-педагогічної допомоги, у неї під впливом невдач виникають негативні зміни особистості (Сак, Т. В.,2008).

Однак, на відміну від дітей з розумовою відсталістю, діти з затримкою психічного розвитку достатньо кмітливі в межах наявних знань, продуктивніші у використанні допомоги. У них, поряд зі зниженою пізнавальною діяльністю, відносно сформовані психічні процеси.

Висновки. Як показав аналіз наукових джерел з проблеми вивчення, пізнавальна діяльність дітей із затримкою психічного розвитку має свої специфічні особливості і потребує психолого-педагогічного втручання з метою розвитку та корекційної допомоги.

Перспектива подальших досліджень полягає у організації вивчення особливостей пізнавальної сфери дошкільників із затримкою психічного розвитку, які отримують освітні послуги в умовах інклюзії та

визначення шляхів ефективного корекційного впливу на пізнавальні процеси дітей зазначеної категорії.

Список використаної літератури:

1.Маркулян І. Корекція і розвиток пізнавальної та емоційної сфер у дітей із ЗПР. Вкладка – 2-3с.: Психолог дошкілля. №6(23), червень 2011. – 35с.

2.Кондратьева С.Ю. Если у ребенка задержка психического развития. СПб.:ООО «Издательство «Детство-Пресс», 2011. – 64с.

3.Сак Т.В. Особлива дитина: Від народження до 6 років: Поради батькам. – К.: Літера ЛТД, 2008. – 144с.

ФОРМУВАННЯ МІЖОСОБИСТНИХ СТОСУНКІВ ВИХОВАНЦІВ ГРУП ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ ПІД ЧАС ПРОГУЛЯНОК

УДК:159.94. 245

Іванюк Інна Сергіївна,

методист відділу виховної роботи,

КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»

Коц Олеся Іванівна,

завідувач відділу виховної роботи,

КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»,

аспірант Донецького національного університету

імені Василя Стуса

Актуальність дослідження. Життя впевнено доводить, що гарне самопочуття дитини в групі продовженого дня (ГПД), бажання відвідувати її безпосередньо залежить від змісту й форм життєдіяльності в позаурочний час, характеру спілкування й відносин, які складаються в їх процесі. Тому важливим видом спілкування для дитини є спілкування з однолітками, яке в перші роки навчання набуває особливого значення, оскільки спілкування саме в дітей молодшого шкільного віку є найбільш значущим і важливим, тому що саме цей вік є переломним моментом в житті дитини: вона вступає в новий тип відносин з оточуючими людьми, у неї починають складатися нові різноманітні форми діяльності.

Виховний простір ГПД - це, по-перше, саме середовище, в якому опиняються молодші школярі після уроків, по-друге, це спеціально організований спосіб життя дітей у даному середовищі: їхня діяльність, спілкування, відносини, події, які з ними відбуваються. Головне завдання